

POSTANOWIENIE

17 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 17 czerwca 2025 r. w Warszawie
zażalenia E.R. i M.R.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 9 sierpnia 2023 r., I ACa 1137/22,

w sprawie z powództwa E.R. i M.R.

przeciwko gminie C. i Skarbowi Państwa-Wojewodzie [...].

o zapłatę,

1. podejmuje zawieszone postępowanie,

**2. uchyła zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił skargę kasacyjną powodów E.R. i M.R. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że skarga była dotknięta brakami formalnymi, których powodowie nie uzupełnili w wyznaczonym terminie. Chodziło o niewskazanie w skardze, uznanej za pierwsze pismo w sprawie, numerów PESEL powodów.

Powodowie złożyli zażalenie do Sądu Najwyższego na powyższe postanowienie, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę przez przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie. Zarzucili naruszenie art. 398⁴ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 126 § 2 k.p.c. oraz art. 130 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. przez uznanie, że skarga kasacyjna jest pierwszym pismem w sprawie i powinna wskazywać m.in. numer PESEL, podczas gdy w rzeczywistości skarga nie stanowi takiego pisma w sprawie i nie musi zawierać tego elementu. Zarzucili także naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez jego zastosowanie, mimo że powodowie uzupełnili braki formalne w terminie, wskazując numer PESEL na dokumencie pełnomocnictwa.

W odpowiedziach na zażalenie Skarb Państwa i Gmina C. wnieśli o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie od powodów na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Postanowieniem z 16 kwietnia 2024 r. Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie zażaleniowe do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego przedstawionego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 17 marca 2023 r. w sprawie III CZ 488/22 o treści: „Czy skarga kasacyjna powinna zawierać wszystkie elementy pierwszego pisma w sprawie (art. 126 § 2 w zw. z art. 398⁴ § 3 k.p.c.), w szczególności wskazanie adresów stron, czy wystarczające jest, gdy – oprócz wymagań właściwych dla skargi kasacyjnej – spełnia ona wymagania przewidziane dla każdego pisma procesowego (art. 126 § 1 w zw. z art. 398⁴ § 3 k.p.c.)?”.

Rozstrzygając przedstawione zagadnienie prawne, uchwałą z 14 maja 2025 r., III CZP 39/23, Sąd Najwyższy udzielił odpowiedzi o treści: „Skarga kasacyjna nie musi spełniać wymagań przewidzianych w art. 126 § 2 k.p.c. dla pierwszego pisma w sprawie”. Uchwale tej została nadana moc zasady prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasada prawna sformułowana w uchwale Sądu Najwyższego z 14 maja 2025 r., III CZP 39/23, wiąże inne składy Sądu Najwyższego (zob. art. 87 i 88 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), w tym skład orzekający w niniejszej sprawie. Oznacza to, że zażalenie podlegało uwzględnieniu.

Odnosząc się do rozstrzyganego problemu, wskazać należy, że szczególne wymagania przewidziane dla pierwszego pisma w sprawie, określone w art. 126 § 2 k.p.c., mają ściśle określoną funkcję – przede wszystkim mają zapewnić

jednoznaczną identyfikację stron. Tymczasem na etapie postępowania przed Sądem Najwyższym nie zachodzi konieczność identyfikacji stron postępowania, skoro nastąpiło to już przed sądem powszechnym. W rezultacie stosowanie wymagań formalnych z art. 126 § 2 k.p.c. w stosunku do skargi kasacyjnej traci uzasadnienie natury aksjologicznej.

Formalizm procesowy nie jest celem samym w sobie, ale stanowi jedynie instrument zapewniający sprawny przebieg postępowania. W ocenie Sądu Najwyższego domaganie się od wnoszącego skargę kasacyjną wskazania numerów PESEL stron, które już znajdują się w aktach sprawy, a więc są znane sądowi z urzędu, jest przejawem nadmiernego i nieuzasadnionego względami celowości formalizmu.

W rezultacie należy wskazać, że skarga kasacyjna wniesiona przez powodów w niniejszej sprawie nie musiała zawierać ich numerów PESEL. Wzywanie powodów przez Sąd drugiej instancji do uzupełnienia braków pod rygorem odrzucenia skargi, a następnie jej odrzucenie wobec nieuzupełnienia braków było zatem nieprawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania pozostawiono sądowi, który wyda orzeczenie kończące w sprawie zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c. stosowanym *per analogiam*.

(E.M.)

[a.ł]